

Uredništvo in upravnništvo

Calle Gral. Cesar Diaz 1657 U. T. 59 - 3667
Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 25. aprila 1936.

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—

CORREO
ArgentinoTARIFA REDUCIDA
FRANQUEO PAGADO
Concesión 1551

Smisel delavskega praznika

Pred vratmi je delavski praznik, Prvi maj, ki ga, po našem mnenju, delavstvo vse premalo ceni in spoštuje, ker morda ne razume Kadar govorimo o delavstvu, imamo v misli njegajega smisel in pomen.

Kadar govorimo o delavstvu, imamo v misli njegajega smisel in pomen. slih vse delavce, bodisi v tovarnah, rudnikih, na kmetijah, v pisarnah, v šolah, na ladjah, in kjerkoli.

Dokler ne bo vse delavstvo združeno ter stremelo k skupnemu cilju, ni pričakovati delavske zmage in tako ne človeka dostojnega življenja.

Fašizem ne more biti socialno-delavskega prepričanja, ker bi bil s tem proti samemu sebi, zato delavstvo naj ne išče rešitve pri svojih največjih tlačiteljih in njih pomočnikih, četudi jih s sladkimi obljubami vabijo na limonice.

Skoro neverjetno je, da se delavstvo tako zelo malo zanima za svoje lastne koristi. S skrbjo se vprašujemo, zakaj ni med delavstvom več razumevanja za skupnost in združnost?

Še vedno prevladuje med delavstvom mnenje, naj gleda vsak zase. Na razpolago pa imamo nešteto dokazov, kako prav pride organizacija, h kateri se vsak najprvo zateče, ko ga doleti nesreča. In kako naj pomaga, dasi bi rada, peščica organiziranih ljudi ogromni masi?

Kapitalistično časopisje skrbi, saj ima na razpolago sposobne ljudi, da ostane delavstvo pri starih individualnih nazorih ter jim stavi za vzgled razne tipe, ki da so iz nič postali bogati. Vprašajmo se, ali je mogoče, da bi vsi postali bogati, in ali je človek res kulturen, če gleda samo za svoje koristi, ter napravi za svojo vdobnost na stotine in tisoče trpinov. Tak človek ni ne kulturen in še manj socialen. Ljude ki se mu pustijo izkoriščati pa so — bedaki.

Ampak pomagati ni mogoče ničesar, dokler delavstvo noče verjeti v socialne, kolektivne in združne doktrine, dokler se kot klop drži starih zasebnih egoističnih nazorov, dasi zgodovina človeštva do danes obupno vpije po spremembi človeške družbe.

Nekaj začetkov že imamo: Rusija, Španija, kolikortoliko Francija, sledila bo Italija, in tudi v Jugoslaviji se pojavljajo predznaki velikih političnih sprememb. Resnične delavske, socialne in združne države pa le še nimamo, ker ljudstvo še ni zrelo zanjo in to niti v Rusiji ne, kar je sam vrhovni vodja Stalin priznal. Pričetek pa je tu, kar pomeni velikansko zmago za delavstvo.

Delavstvo zelo medlo pojmuje socialne doktrine. Mnogi so mnenja, če imajo lastno kmetijo, hišico, ali delavnico, da je socialno gibanje usmerjeno proti njihovim interesom, v resnici pa je ravno nasprotno, ker gre se predvsem za odpravo velekapitala, ki se delavstvu najbrže niti ne sanja kako spretno ga drži na tleh in mu kakor pajek muhi pije kri.

Kdo je povzročil svetovno vojno v Evropi in zakaj? Kdo v Chacu? Kdo v Afriki? Zakaj tli v Porenju? Zakaj na Orientu? Zakaj so na dnevnem redu stavke delavcev po vseh krajih sveta? Zakaj so krvavi poboji med policijo in delavstvom? Zakaj se vse to dogaja po svetu? Ali ni nobenega upanja, da bi se krvave vojne odpravile, ki zahtevajo milione nedolžnih žrtev? Ali ni nobenega upanja, da bi se stanje delavstva zboljšalo, da bi bilo tako kakoršno si lahko od truda svojih rok pričakuje? Ali je tista mati kulturna, ki rodi otroke za hrano topovom? Ali je prirojeno, da se narodi sovražijo, ali je to umetno narejeno? Ali se ti počutiš srečnega, če vidiš svojega tovariša v

BREZ KOMENTARJA:

PISMO DR. MAČEKA DR. KOROŠCU MINISTRU ZA NOTRANJE ZADEVE

Gospod minister,

Zagrebska policija je že več let znana kot mučiteljica. Glas naroda ji je dal ime "Zagrebačka glavnjača", ampak kar se dogaja zadnje mesece zgleđa, da je nadkrilila razbojnice in samih sebe. Muke, ki jih zadnje čase pretrpijo jetniki, in še posebej politični, so se morali poroditi samo v fantazijah zločincev. Gotovo je, da je med jetniki mnogo novih kot da bi bili krivi Bog zna kakih zločinov. Večji so zločini onih, ki s svojimi žrtvami nezakonito, nečloveško in barbarsko postopajo.

Teške so reči, ki jih pišem, vendar so izrazi vse preblagi, ki opravičeno vzbujajo ogorčenje in zgražanje med meščanstvom v Zagrebu, in tudi po drugih delih države, ker mučenih je mnogo tudi izven Zagreba.

Od mnogih nasilj zagrebske policije naj navedem samo nekatere:

V novembru preteklega leta je bil priveden iz policije na zagrebsko kliniko Regan Djuro, študent. Hotel si je s samomorom vzeti življenje in si je zato na rokah prerezal žile. Zdravniki so spoznali, da je bil hudo mučen in da si je vsled tega, da se izogne nadaljnemu mučenju, poizkusil prerezati žile. O njegovem stanju je na razpolago služben zapisnik.

Dne 4 decembra 1935 je bil priveden s policije mrtev na kliniko v Draškovičevi ulici, Vidakovič Hubert, delavec, imel je zlomljeno hrbtenico. Policija je trdila, da se je sam pogнал skozi okno in tako zlomil hrbtenico. To more verjeti oni, ki ne pozna, kako so celice natrpane. In četudi bi bila resnica, bi bilo samo dokaz, da si je nesrečnež raje izbral smrt, kot pa živeti v strašni okoliščini zagrebske policije. Izvršila se bo obdukcija in kadar se bo prečital zapisnik, bo način smrti jase.

V treh nočeh od 22 do 24 dec p. l. je bil v sobi št. 19 od policije strahovito mučen švob Vinko. Mučili so ga referent Šapina in zaupniki Cergar in Beloševič. Kako jih mučijo: Zve-

nesreči? Ali je zaradi nekaj bogatinov potrebno, da milioni trpijo pomanjkanje? Kdo ima od tega dobiček, da požigajo žito in druge pridelke?

To so najaktualnejša delavska vprašanja katerim bi se moralo na svoj praznik posvetiti. Vsak delavec bi moral razmišljati o stvarnih delavskih, socialnih in združnih problemih, pa bi kaj kmalu prišel do prepričanja, kako veliko delo vršijo tisti, ki dramijo delavstvo iz spanja ter bi se jim tudi sam pridružil.

Ko pa bo vse delavstvo po vsem svetu spoznalo smisel in pomen delavskega praznika, takrat bo delavsko vprašanje, ki je vprašanje vsega človeštva, — rešeno. Med narodi bo zavladovalo bratstvo in mir in bo po vsem svetu blagostanja v obilici.

žejo mu noge in roke od zadaj skupaj in ga tako obesijo pod ramena ter tepejo po rokah, nogah in licih, ter ga psujejo in zmerjajo.

Poleg švob Vinka so bili enako pretepeni še: Vidakovič Milan, Kete Adolf, Vlah Germanovič in Ivan.

Dne 14 feb. t. g. je bil slično mučen žic Franjo, čevljar. Njegov mučitelj je bil Beloševič.

Dne 31. jan. t. g. je bil prvič mučen Vanič Mirko. Mučil ga je Zverger Brano in mu govorili: ..... a ti m..... priznaj, saj so vsi priznali. Dobili smo nalog da vsakemu prikrajšamo življenje za 20 let.

Nekako tisti čas je bil mučen Svetličič, uradnik. Bil je ves plav okrog oči, krvavili ust in rok strahovito zatečenih. Bila je tepena tudi njegova žena in profesorica Berus iz Splita, soproga tamošnjega profesorja Berusa in hči knjižničarja Žnidariča iz Splita.

Višek zverstva pa so vprizorili nad Budak Frančiško rodom iz Istre, bivša učiteljica in mati 4 otrok, žena Budaka Divka. Za ta slučaj sem se posebej zanimal, ker nisem verjel v istinitost govorjenja. Mož Frančiške Budak je pobegnil. Policija je hotela vedeti od nje, kje skriva svojega moža. Preidimo od teh šikan in pogledimo kaj se je s to ženo godilo v noči 8 feb. t. l. Te noči jo je policija odvedla s svojimi otroci, (od 5 do 14 let), v policijske prostore št. 20/II. Kakor hitro je bila v sobi, so zaklenili za njo. Prišel jo je izpraševati Šapinae in Beloševič. Ker izpraševanje ni dovedlo do zaželjenega uspeha, so ukazali gospoj Budak naj sezuje čevlje in nogavice in ker tega ni hotela storiti, so ji zvezali roke in noge od zadaj s konopcem in so potem vtaknili skozi železen drog in so jo tako obesili med dva stola. Usta so ji zamašili s staro krpo ter jo pričeli tepsti. Beloševič jo je tepel s pendrekom po nogah in Šapinae po trebuhu in drugod. V takem stanju je vzdržala eno uro in pol. Vsako toliko časa so ji vzeli cunjo iz ust, da je prišla do sape. Naenkrat pa je začula iz so-

sedne sobe, mama, priznaj vse, ubili me bodo. Mati je sp da je to glas njene hčerke Olge in te je premagal čut materinstva: "Odvež me, vse bom priznala". Spustili so jo šele drugi dan ter ji strogo zabijali, če bo kaj črhnila o tem. Ležala je 8 dni in šele potem je poslala po zdravnika, ki je ugotovil hude poškodbe, ki se ji še danes poznajo.

Gospod minister!

Vse kar sem gori navedel se je zgodilo in se podobno še sedaj dogaja, da se uspešno preganjajo neke komunistične organizacije. Ne maram govoriti o posmeznih ljudeh, ki so bili mučeni, koliko so komunisti in koliko niso, ker to sedaj ni važno. Nočem Vas na to opozarjati, da ni nobenega državnega zakona, ki bi take reči dovoljeval, temveč Vas prosim, ne kot ministra, temveč kot človeka in katoliškega duhovnika, ki bi moral vedno služiti naukom našega Izveličarja Jezusa Kristusa, ki je dejal: "Slišali ste, kako je ukazano starim: ne ubij, ker to ubija, in boš obsojen. A jaz Vam pravim, da vsaki, ki preganja brata svojega, bo obsojen in bo gorel v peklju".

Vprašam Vas, kako se boste zagovarjali pred javnostjo in kako še le pred svojim Bogom v katerega vem, da verujete, vendar nič ne ukrenete proti takemu postopanju z ljudmi, ki so ustvarjeni po božji podobi.

Res, komunistični marksizem je zabloda in boljševiške metode so zlo. Ali pa mar mislite, da se zlo da pobiti z drugo, še večjo zlo? Vrate se. Vsaka ideja, izvedljiva ali neizvedljiva, ima svojo dobro. Nikoli pa se nobena ideja ne da iztrebiti z nasiljem, temveč samo z močnejšo idejo. Tudi komunistično idejo ni mogoče iztrebiti z batinami, niti z ječami, niti z ubijanjem, temveč samo z drugo jačjo krščansko idejo, spravnostjo in ljubeznijo med bližnjimi. Krščansko idejo pa je treba prikazati v dejanju. To je potrebno, da zna vsak človek in še posebno pa ljudje, ki so prišli na položaj, da vladajo ljudstvu.

Veliki človečanski in slovanski mislec Lev Tolstoj pravi: "Brez ljubezni ni mogoče ničesar dobrega napraviti. Brez ljubezni se lahko sekajo drva, se popravlja čevlje, se kuje, ali z ljudmi ni mogoče delati brez ljubezni, kot se s steklom ne more delati brez opreznosti in če delaš, škodiš sebi. Tako je z ljudmi, če ne prideš z ljubeznijo med njé, sedi v miru in se bavi s stvarmi s katerimi hočeš, samo ne z ljudmi, če pa se hočeš brez ljubezni baviti z ljudmi postneš, kakor hitro se obrneš, zver in ne človek. Ljudem škodiš in sebe mučiš."

Gospod minister!

Pišem Vam zato, ker mi to nalaga moja ljudska in moja krščanska vest. Napisal sem radi spasa moje duše.

V Zagrebu, 7 marca 1936.

Dr. Vladko Maček

RESTAVRANT - BAR

nudi vse ugodnosti našim rojakom
Slovenski orkester "Valenko"
Za obilen obisk se priporoča

Štefan Celec

M. ESTEVEZ 499, AVELLANEDA

ABESINCI SE PRIPRAVLJAJO Z VSO PAŽNJO,

DA ZAUSTAVIJO ITALIJANSKO PRODİRANJE

Abesinska vojska se s zadnjim upanjem pripravlja, da zaustavi prodiranje italijanskih čet proti glavnemu mestu Addis Abeba. Prestolonaslednik je organiziral posebno armado, ki jo bo sam vodil proti sovražniku. Oba oče in sin vodita osebno svoje armade, ter prizadejata Italijanom ogromnih izgub.

Cesarica je potom radia klicala na pomoč vso svetovno javnost, posebno pa Francijo in Anglijo, da naj takoj priskočita na pomoč. Med drugim je rekla cesarica: "Upamo se bojevat med granatami, krogli in tanki, ampak proti strupenim plinom, ki ga sovražnik siplje proti naši vojski, smo brez moči.

Stotisoč italijanskih delavcev gradi noč in dan ceste za prodirajočimi prednjimi armadami, medtem ko jih abesinci podirajo, da jim ne more sovražnik slediti, ter bodo v slučaju sile vse mostove zrušili. Tudi so vravnali hudournike tako, da ko bo pričela deževna temporada, da bo vse ceste razdrila.

Mussolini pa je odločil, da se mora zavzeti Addis Abeba za vsako ceno, in da ne bo dovolil, da bi ga pri tem ovirali, ne Društvo narodov in še manj Anglija.

VEČ DRŽAV LATINSKE AMERIKE BO BAJE ZAPUSTILO DRUŠTVO NARODOV

Brez, da bi bilo uradno potrjeno, se govori, da bodo zapustile Društvo narodov sledeče države: Mehiko, Salvador, Chile in Urugvaj.

Omenjene države, da bodo zato zapustile Društvo narodov, ker so spoznali v zadevi Abesinije, da so manjše države brez vsake pravice in zaščite ter da Društvo narodov štiti samo koristi velesil.

Več francoskih listov je mnenja, da bo treba Društvo narodov reorganizirati ter jo napraviti tako, da bo v resnici služila namenu. Zelo jasno pa da se je pokazala Anglija, ki da bi hotela, da bi ženevska organizacija služila samo njenim interesom.

Dne 4 maja se bo vršila konferenca Male antante v Belgradu glede francoskega in nem-

škega konflikta, ki da se tudi najbrže ne bodo dovoljno izjavili o delovanju Društva narodov, temmanj, ko je vsem jasno, da Hitler študira podjarimiti Avstrijo, kar bi posebno v živo zadelo Čehoslovaško. Mnogi so prepričanja, da če bi se dalo volilno pravico avstrijskemu ljudstvu, bi se izjavili za pristop k Nemčiji, in to da bo Hitler zahteval.

VELIKA AMNESTIJA V JUGOSLAVIJI

Vlada je izpustila na svobodo veliko političnih jetnikov, vendar se jih nahaja v ječah še 3800, za katere bo treba ponovno alarmirati javno mnenje, da se jim da svobodo. Tako poroča Centralni patronat v Parizu.

AVSTRIJO IN ČEHOSLOVAŠKO IMAJO NAMEN RAZKOSATI

Te dni se je mudil v Budapešti poljski ministrski predsednik, kjer so se razgovarjali o gospodarskih in političnih odnošajih med obema državama.

Preteklo leto v maju je izjavil Madžarski predsednik, da zunanja politika njegove države je Berlin, Rim in Varšava, potem pa se je ta alianza za podaljšala v toliko, da je vključen tudi Belgrad, ki je tudi proti sovjetski, in proti Franciji vsled zveze z Rusijo.

Pravzaprav je vse to delo nemške zunanje politike. Hitler hoče imeti nemški del Avstrije in Čehoslovaške, kaj je obljubil Jugoslaviji, smo že v zadnji številki povedali, to je Slovence pod Avstrijo in Primoree pod Italijo; če bo Mussolini siten, drugače seveda ne in bomo ostali Primorci tam kjer smo. Vsaka svoj del Čehoslovaške bi dobili potem še Poljska in Madžarska. Tako je v načrtu, da mora Avstrija popolnoma izginiti in prav ista usoda bi zadela tudi Čehoslovaško, če bi se upirala vsenemškemu militarističnemu načrtu, ampak Čehoslovaška vlada dobro ve za Hitlerjeve nakane, zato je že davno sklenila vojaško pogodbo s Francijo in Rusijo.

Po smodniku torej najbolj smrdi v srednji Evropi, ter vse kaže, da ne bo dolgo, ko bo padla iskra v njega.

Ali si že pridobil novega naročnika za Slovenski tednik?

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Avda. L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

**Naš oddelek paroplovnih potnih kart, je najhitrejši in najcenejši
Vrelec**

za nabavo pozivnih ali pa povratnih paroplovnih potnih kart, za kakoršnokoli linijo.

Ne nasedajte nizkim ponudbam

Ker bi bilo potovanje še dražje.

Nikakih potežkoč

Vam ne povzroča pošiljati manjše svote iz kampa sem na nas. Vsak poštni urad Vam izpostavi POŠTNI GIRO na naše ime, tako da zamorete potem nas pomagati Vašim v domovini z denarnim prispevkom.

Na isti način morete HRANITI s kojim si morete ustvariti temelj. Naše uradne ure so: od 8 $\frac{1}{2}$ do 7 zvečer, v sobotah do 12 $\frac{1}{2}$ ure. napredka ter se zavarovati za časa morebitnega brezdolja.

OKNO V SVET

Rim. — Italija je določila 1.440.500.000 lir za nadaljno afriško podjetje.

London. — Anglija je slednjič izjavila, da bo podpirala Belgijo v slučaju, da bi bila napadena od Nemčije.

Poriz. — Francija nič kaj rada ne vidi večno večje zблиževanje med Anglijo in Nemčijo.

Zeneva. — Do 11. maja se Društvo narodov ne bo sestalo, kar pomeni, da bodo abesinci zastoj klicali na pomoč in da so kot nalašč pripravili ugodno priliko za Mussolinija, da bo lahko nemoteno moril z ognjem in strupeni plini.

Mosse River, Kanada. — Dve rudarja sta bila živa zakopana več dni in sta bila slednjič po dolgem prizadevanju tovarišev odkopana.

Jeruzalem. — Med Judi in Arabci se vršijo ljuti boji za nadvlado Palestine. Pravi pčtomci Palestine so namreč Judi, ampak odkar so se razšli po svetu, so prišli na njih mesto Arabci, ki se sedaj čutijo domačine in nočejo odstopiti svojih pravic Judom, ki se zadnja leta tamkaj zopet naseljujejo.

Pariz. — Po vsej Franciji se vršijo velike priprave za državnozborske volitve, ki se bodo vršile 26. aprila. Stvorili sta se dve politični sili, Ljudska fronta in Nacionalna fronta, ki pa če vsa znamenja ne varajo bodo zmagali prvi, dasi so tudi drugi zelo dobro organizirani. Mnogi se bojijo, da bodo volitve krvave, ker da se bodo nacionalisti vrgli v boj z vsemi sredstvi. Francoski delavec in kmet pa je politično dovolj zrel, da bo znal braniti svoje pravice, pa če bi bilo tudi treba s silo.

Pariz. — Francija je izjavila, da če se ne bo Anglija odločneje izjavila glede Porenja, bo iskala sama direktnih stikov z Nemčijo in da tudi razne ukrepe proti Italiji ne bo vpoštevala.

Sueški prekop. — Skozi sueški prekop so od prvega januarja prepeljale italijanske ladje v smeri proti Afriki 48.000 vojakov in 40.000 delavcev, nazaj pa 27.000 ranjenih vojakov in 22.000 delavcev.

Iz tega sklepamo, da je padlo na afriški fronti zelo veliko italijanskih vojakov.

Berlin. — Tukaj se nekaj govori, da ima Otto Habsburški namen s silo zasesti avstrijski prestol.

Zeneva. — Italijanski zastopniki v Ženevi so izjavili, da njih vlada ne bo govorila o nobenem miru, dokler njih čete ne zasedejo celo Abesinijo.

Zeneva. — Zborovanje trinajstoroce je frakasiralo, kot smo v našem listu že vnaprej povedali. Zdaj mečejo krivdo eden na drugega, v resnici pa so vsi krivi ker se pač nikjer ne dela za mir in blagostanje med ljudstvom, temveč samo za vojno in mizerijo.

Zeneva. — Argentinski zastopnik je izjavil, da njegova država nima nobenega interesa nadaljevati s sankcijami proti Italiji.

Zeneva. — Angleški zunanji minister Eden je izjavil, da če bo Društvo narodov kar tako prepustila Abesinijo svoji usodi, se mora Anglija potegniti za njene pravice. Italija pa je izjavila, da se na grožnje Anglije ne bo ozirala. Pač znajo, da pes ki laja, ne ugrizne.

Berlin. — Hitler je te dni praznoval svojo 47. leto rojstva.

Addis Abeba. — Prebivalstvo tega mesta se

zelo boji zračnega napada od strani italijanske aeronavtika. Premožnejši so zapustili mesto ter odšli v inozemstvo, revnejši pa pravijo, da ne vejo kam bi se skrili ter skoro vse noči prespijo v okolici po polju in gozdu.

Gorica. — 700 bivših poljskih bojevnikov je obiskalo goriško bojišče ter velikansko pokopališče v Redipulji.

Mehiko. — 1000 katoličanov iz Veraeruz je dospelo v glavno mesto Mehike, s prošnjo, da bi jim predsednik dovolil katoliške obrede.

Pariz. — Turčija je pričela z utrjevanjem Dardanel, ki dobiva zato denarno pomoč tudi od Rusije in Balkanske zveze, ker je dardanelska ožina takorekoč ključ do njih dežel. Angleži so bili svoj čas v tej ožini hudo poraženi.

Dubrovnik. — Pet otrok je ubila granata, ki je ostala iz svetovne vojske in s katero so se igrali.

ŽALOSTNE VESTI IZ URUGUAJA NESREČA ALI ZLOČIN?

V nedeljo, dne 12. aprila so našli mrtvega blizu Mercedes v Depto. Soriano našega rojaka 39 let starega Franca Zore, doma iz Petelinj pri Št. Petru na Krasu. Imenovani rojak je bil strasten lovec. Kot uslužbenec v državnem delu — zaposlen je bil že 9 let v velikih delavnicah (talleres) državne železnice v Peñarolu pri Montevideu — je imel pravico parkrat v letu do brezplačne vožnje na železnici po vsej državi. Kot večkrat je tudi letos uporabil priliko na Veliki teden ali "semana de turismo", kot tukaj imenujejo — omenim naj da tukaj celi Veliki teden vsi državni in večji obrati ne obratujejo — ter se odpeljal na "Campo" s svojim intimnim prijateljem, nekim Špancem, na lov, ki mu je pa to pot postal usodepoln. Smrt pokojnika je pa tako komplicirana, v tajstvenost zavita, da nihče ne ve natančno in najbrž nikdar ne bomo vedeli, kako je nastopila in to radi tega, ker ob usodnem trenutku se je nahajal popolnoma sam.

Iz ustnih poročil njegovega tovariša, omenjenega Španca, ki se je vrnil v Peñarol smo

izvedeli kot sledi: V soboto, dne 11. aprila popoldne sta oba krenila na lov iz gostilne, ki je last brata prijatelja pok. Zorca, neke vasi v Depto. Soriano, ter kmalu ubrala vsaki svojo smer. (Zakaj sta šla vsaki zase?) Kmalu pod noč se je bližala nevihta zato se je Zorcov prijatelj vrnil domov, v omenjeno gostilno namreč. Na potu pa se mu je pridružil pes pokojnika, ki pa je bil obstreljen in tudi sam je menda slišal par strelcev. Tisto noč je razsala velika nevihta, vendar so pokojnika povsod iskali in šele proti jutru naslednjega dne so našli njegovo truplo, ob nekem potoku, po ramah in v vratu obstreljeno. Ugiba se, da je mogel tisti večer narastel potok mrtveca več kvader s seboj povleči, ker bil je od zemlje ves zamazan in tudi ker puške ni nikjer. (Kam je izginila?)

Obveščena policija o dogodku je dala mrtveca prepeljati na tamkajšnje pokopališče, kjer so ga po zdravnikem pregledu, ki je konstatiral ponesrečbo, že tisti dan dostojno pokopali. (Kako, da so se s pogrebom tako podvizali?) Njegovi znanci in prijatelji iz Peñarola so hoteli, da se mrtvec na njih stroške prepelje v Montevideo in so takoj, ko so zvedeli žalostno novico, to je v ponedeljek 13. t. m. tjakaj telefonirali, a bilo je že prepozno. Ker se samomor izključuje se ugiba, da se je pokojnik morda res ponesrečil, a tehtni vzroki so tudi in splošno mnenje, da so ga najbrž ubili. Pokojnik je bil pošten, veselega značaja, kot tak pri vseh priljubljen. Doma na Pivki zapušča mater in sestre, katerim izrekamo naše sožalje.

V kratkem žiljenju naše majhne naselbine v Urugaju ni pa ta edini slučaj, ko naš brat stopi prisilno v prerani grob. Zdi se celo, da ako bo tako šlo dalje ne bo nihče izmed nas umrl naravne smrti. Že leta 1928. je utonil v morju tik na obrežju montevidevskega pristanišča, Jakob Paulin iz Solkana pri Gorici. Janez Dekleva iz Sele pri Čt. Petru na Krasu je umrl pred leti na posledicah zastrupljenja v bolnišnici v Montevideu. Lansko leto so našli ubitega (ustreljenega) Janeza (Antona?) Boštjančič iz Ilirske Bistrice v neki koči (rancho)

NE DELAJTE ISKUŠENJ

ampak bodite prepričani, da vam konvenira danes bolj kot kadarkoli:

POSLATI DENAR

vaši družini v Evropo

VLOŽITI VAŠE PRIHRANKE

na dobre obresti

KUPITI PREVOZNE KARTE

z najboljšimi parniki po brezkonkurenčnih cenah pri Vašem starem prijatelji

BANCO HOLANDES UNIDO
SLOVENSKI ODDELEK

CANGALLO No. 360

(med 25 de Mayo in Reconquista)

BUENOS AIRES

DRUŠTVENE VESTI

ČLANSKI SESTANEK

Dne 10. maja se vrši članski sestanek Slovenskega prosvetnega društva. Na dnevnem redu bodo izredno važna vprašanja, zato je prisotnost vsega članstva obvezna.

PEVCI IN IGRALCI

Vsi pevci in igralci SPD. I. in drugi ki redno sodelujete v društvu, ste vabljeni jutri popoldne v društvene prostore.

IZ NEDELJSKE PRIREDITVE SLOV. PROSV. DRUŠTVA

Nedeljska prireditve Slovenskega prosvetnega društva je nov dokaz dobre volje do napredka. Občinstvo je zasedlo dvorano do zadnjega sedeža, tako, da je bila udeležba v kljub krizi, ki se je zadnje čase precej razpasla, precej povoljna. S tem je dokaz, da naše ljudstvo zna ceniti trud ter požrtvovalnost naših pridnih pevcev ter dramskih diletantov in jih za svoj trud primerno nagradi z odobravanjem in priznanjem.

Pevski zbor, pod vodstvom tov. Trebšeta, je kot vedno pokazal lep napredek. Zbor je močan ter razpolaga s precej dobrim materjalom. Občinstvo se je divilo dobro izvajanim pevskim točkam ter dalo priznanje z dolgim aplavzom. Povedati pa moram, da bi lahko zbor, ki je priznan kot za enega najboljših v Buenos Airesu, bil mnogo boljši.

Sledila je drama "Prisega o polnoči".

Vloge so bile dobro zasedene. Maskiranje primerno. Nekateré prav dobre. Na odru je manjkalo mnogo, posebno pa električna razsvetljava, kar bi gotovo pripomoglo do boljše uspeha. Igra je lepa ter precej težka. Polna lepih ter pretresljivih prizorov, posebno drugo in zadnje dejanje je učinkovito ter da možnost igralcu pokazati svojo nadarjenost ter odersko sposobnost.

G. Zlobec nam je Anko precej dobro podala, posebno v drugem dejanju se je dopadla, malo več nežnosti pa bi ji vendar koristilo.

Markota je Slavko dobro emitiral ter je bil ponekod na mestu, ni pa dosegel kot igralec v primeri kar je kot pevec pokazal. Njegov krasen bariton je učinkoval. Le tako naprej. Prepričan sem, da v kratkem času bo eden boljših moči na tem polju.

Dobro je bila podana vloga Lovrinke. G. Lojk je zopet pokazal svojo odersko nadarjenost. Isto se je g. Kraljeva dobro odrezala v vlogi Mete. Drugič bi ji priporočal da se bolj vživi v svojo vlogo. Prav mojstersko je podal Stanko vlogo Koritnika. Njemu se takšne vloge podajo. Škoda, da mu je čas predrag. Včasih

v bližini Montevidea. Lansko leto meseca julija, tudi ko so se vračali iz lova, so trčili z avtom na cesti Montevideo—Pando, kjer se je Vinko Batistič iz Mirna pri Gorici tako ponesrečil, da je v par urah preminul. Pred leti je umrl na posledicah nezgode na delu Franc Andlovec iz Lozie na Vipavskem. In morda je še kateri, ki nam uide spominu, ali za katerega ne vemo vsled raztresenosti naše naselbine. Tako je naša usoda v tujini. Vsem skupaj naj bo lahka zemlja, ki je končno vseh nas — Matil

Deldop.

prehitro govori, kar gotovo vpliva na njegov trud.

Istotako so bile dobro podane druge vloge. Metlikovec je zelo napredoval od zadnje prireditve.

Posebno dobro sta se pokazala Janko Koron in Franc Cigoj. Dokazala sta, da se z veseljem in s trudom, dá mnogo doseči. Pridnega kmeta nam je podal Mirko Melihen. Albinčka je Danilo igral tako dobro, da ga s ponosom lahko predstavimo našemu naraščaju.

Nepričakovano dobro je bila podana vloga Selme. In tudi vsi ostali igralci so se potrudili, da je igra dosegla povolen uspeh.

Vsem pevcem in igralcem Slovenskega prosvetnega društva kličem, le tako naprej. Občinstvo vam je hvaležno, ter pričakuje, da zopet v kratkem času presenetite našo javnost, in nam nudite par uric lepega razvedrila.

e. f.

Op. Priporočal bi, da se v drugo polaga več pazljivosti na inscenacijo odra, ter električne razsvetljave.

LEPA PRILIKA

Kdor bi si rad naročil kako knjigo iz Jugoslavije, se mu nudi lepa prilika v našem društvu. Društvo bo namreč naročilo večje število knjig ter si lahko zainteresiranec prihrani na odpošiljatvenih stroških denarja in knjig, če se posluži te prilike. Prijave se sprejemajo do 29. t. m. in je treba naprej plačati. Zglasiti se je treba pri društvenem tajniku. Cenik knjig je vsakemu na razpolago.

OBČNI ZBOR LJUDSKEGA ODRA

Jutri, to je 26. aprila, bo imel DKD. ljudski Odr svoj redni občni zbor na katerega ste vabljeni vsi člani in članice ter simpatizanti društva.

Občni zbor se bo vršil ob 4 uri pop. v društvenih prostorih Dto. Alvarez 5051.

IZ CORDOBE

DRUŠTVENE VESTI

Opozarjamo vse člane in somišljenike, da priredi D.K.D. Iskra v Cordobi, na naš veliki delavski praznik dne 1. maja ob 18 uri (po končani manifestaciji na trgu General Paz) v svojih prostorih Humberto I^o 511 sestanek z govorom o delavski kulturi in s primernimi deklamacijami.

Tovariši rojaki, da na primeren način praznujemo naš veliki praznik, vas vabimo, da se polnoštevilno udeležite.

Odbor.

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

S. F. Chaco. — Tvoji prošnji bomo ugodili. Čestitamo! Dobrodošel.

A. P. Vzeli na znanje. Če imate čas, pridite na naše uredništvo. Pozdrav!

Ivan. O. Naročnino smo dobili v redu. Pozdrav.

Franc. M. Vzeli na znanje. Pozdrav.

I. G. — Vaša pesem je v protislovju z naslovom, zato jo ne moremo priobčiti. Pozdrav!

F. F. Loma Negra. — Dobili boste natančna navodila. Pozdrav.

Naročnica S. T. — Mar mislite, da je urednik odgovoren za vse dogodivščine ali morda samo domišljijo Tednikovih sotrudnikov. Ne vemo kaj bi bilo na stvari drugače, če bi poznala avtorja "Brezupnost", morda mislite, da če bi prišel Vam v pest, bi mu drugače posvetila. Ne boš ga, vrana vrani ne skluje oči. Pozdrav

Vsi, ki ste se obrnili na naše uredništvo potom pisma, osebno ali telefonično, glede raznih prošenj, oprostite, da Vam ni bilo takoj ugodeno, pač pa upamo, da bomo drugi teden vse uredili. Urednik je namreč vsled zobnih komplikacij močno obolel, da je le s težavo komaj spravil skupaj potrebno gradivo za list, vse drugo pa je moral pustiti na strani.

NOVI NAROČNIKI IN PRIJAVLJENCI

Anton Hrovatin, Humar Josefina, Nagode Pavle, Alberto Merkuža, Josip Švab, Julka Golja, Šturlj Alojzija, Josip Basez, Terezija Trobec in Josip Nardin.

ZA TISKOVNI SKLAD

Katalina Melihen ..... \$ 1.—

Od prej ..... \$ 211.—

Skupaj ..... \$ 212.—

Srčna hvala!

PET SOBOT

ima prihodnji mesec, zato Slovenski tednik prihodnjo soboto ne izide.

LEP PRIMER

Sestnajst naročnikov je na nedeljski prireditvi poravnalo naročnino, deloma starih deloma pa na novo naročenih, nekaj pa se jih je prijavilo.

NAROČNIKI IN NAROČNICE TER PRIJAVLJENCI

Stari naročniki. Poglejte na ovitku, če vam je že zapadla naročnina, in če vam je, poravnajte jo še danes, ker vsako odlašanje bi bilo nam vsem skupaj v škodo, ker je list popolnoma odvisen od vaše dobre volje.

Enako tudi prijavitelji, tisti ki še niste poravnali naročnine, storite to čimpreje.

DOMAČE VESTI

IZ CHACA

S 30 glasovi so zmagali v Chacu socialisti in kot piše tamošnje časopisje je k temu največ pripomogel Srečko Ferfolja, ki je naš rojak. Radikalno časopisje ga ljuto napada ter pravi, da je sramota za argentinsko kulturo, da en jugoslovan odločuje v njih politiki.

V PROSLAVO 1. MAJA

Vse strokovne organizacije se pripravljajo na veliko proslavo delavskega praznika na prvega maja.

ODPOKLIC JUGOSLOVANSKEGA ZASTOPNIKA PRI ARGENTINSKI VLADI

Kot smo slišali, je belgrajska vlada odpoklicala svojega zastopnika pri argentinski vladi Dr. Mišetiča. Kdo bo prišel na njegovo mesto nam še ni znano.

VELIKE POPLAVE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Kot smo poročali so divjale konecem marea velike poplave v Združenih državah, pri čemer je prišlo na stotine naših rojakov ob svoje imetje, komaj so si rešili golo življenje. Vse podporne organizacije so priskočile ponesrečencem na pomoč.

SMRTNA KOSA

Dne 15. aprila ob 2 uri ponoči je umrla v bolnišnici Rawson, rojakinja Matilda Požar, roj. Penko doma iz Koč pri Postojni. Podlegla je težki operaciji.

Pokojnica je prišla v Argentinijo pred šestimi leti ter zapušča tu moža Franca, sestro Justino ter več drugih sorodnikov.

Potrtemu možu in vsem ostalim sorodnikom naše najiskrenejše sožalje.

Dekliška Greda

Fenix:

IDILA V OMNIBUSU

Komaj je ona doživela svoj dvaindvajseti april. Lepa je in sveža kot mlada vesna.

Brhek je on, stvaren in resen, starega sveta sin. Pet let sta si že soseda, a glavo stavim, da si nista v tem času, izven pozdravov, spregovorila deset besed.

On je hodil zelo malo na izprehod. Tisti čas pa je bila velika sobota. Krasen dan. Z namenikom sprehoda je on oblekel svoj brezhiben "palmbeach" zadnje mode trik.

Ko je vstopil na omnibus, so bili razen enega vsi sedeži zasedeni. Sedel je na prazno mesto. Na prvem vogalu je vstopila ona, in ker je bila ona je on vstal ter ji uljudno ponudil svoj sedež. On je tedaj stal, pa ne dolgo, ker je oseba pri njej izstopila. Skoro v zadregi je sedel k njej. Vprašala sta se nekam boječe eden drugega kam da gresta, in bil je obojestranski odgovor — po opravkih.

Brzo, skoro prebrzo je vozil šofer. Kaj je bilo njemu mar kaj se godi v klopi odzadaj. Ona dva pa sta skoroda udobno sedela na preoz-

klih sedežih. Le redko, tu pa tam, skoro boječe se je on ozrl v njeno valovito dolgo meleno, ki je vihrala v vetru pri odprtem oknu. Rad, zelo rad bi jo nagovoril, pa ni imel poguma in tako sta molčala, molčala...

Omnibus, pa je neusmiljeno hitro drvel. Na ostrem ovinku je šofer pozabil pritisniti na zavoro. Nehoté se je on skoro premočno naslonil nanjo in lovil se je z rokami ter se slednjič, mesto za držaj, vjel za njeno koleno. Zardela je ona prav do košatih las in si je v zadregi popravila rokave. On se je ves rdeč pričel opravičevati, da je bil razmišljen in da ni vedel za ovinek. Ona se mu je prijazno nasmejala, d so ji še bolj zažarela njena lica in mu je medpotoma že tisočkrat oprostila, ker ni vedel za ovinek, in oba sta se smejala, smejala...

Na prihodnji postaji je izstopila ona in na naslednji on. Tistega popoldne je bil raztresen, hodil je in hodil, in ni vedel kod in kam. Stopil je v kavarno in kar stoje popil kavo, igral je biljard, pa je izgubil. Šel je zopet na prosto ter je po kratkem sprehodu brez cilja okoli

kvadre stopil zopet na omnibus, ki ga je odpeljal domov.

Drugi dan je bila Velika noč in tistega popoldne njega ni bilo v kavarno in ne v družbo kamor je zahajal po navadi. Niti ni šel na konjske dirke in ne na nogomet. Kam neki je šel, so ugibali tovariši.

Tisti popoldan je sedel on na njenem domu, iz zibajočega stol ji je zrl v obličje. Kdo ve kaj sta govorila. Ljudje pa pravijo, da se sedaj večkrat peljeta na izprehod v "Omnibusu"...

POZOR — KROJAČNICA
"I. A. CONFIANZA"

naznanja, da se je preselila

v nove in večji lokal v
Avda del Campo 1306,
(zraven elektr. železnice)

Obenem sporočam, da sem
dobil nove jesenske in
zimske vzorce.

ANTON KLINC
Avda. DEL CAMPO 1306
Buenos Aires

FEODORA

— Da, gospod, — odvrne tujec v kučmi, — meni samemu se mudi, moji posli, — sicer pa imate popolnoma prav, težko ranjene dame ne smemo pustiti brez pomoči.

Kajneda, saj ni daleč do mesta, kjer leži dama?

— Kočijažu je treba samo obrniti v to ulico! — mu je zagotavljal mladi Francoz.

— V tisto ulico tam — oprostite morate, gospod, — reče mož v kučmi, — to da potrebna je velika previdnost, — slišal sem pripovedovati, da človeka na ta način zvabijo tudi v past, — vsak dan prinašajo časopisi vesti o napadih, katerim je človek v Nižnjem Novgorodu izpostavljen.

Preden vam prepustim svojo trojko, bi vas prosil, da mi v kratkih stavkih razložite za kaj gre, kako in na kakšen način je prišlo do napada — — —

— Ah, gospod, ne dovolite, da bi se mudila, ko je vsaka sekunda tako dragocena, — sicer pa tudi sama uvidim, da vam moram vse okolnosti pojasniti.

Dobro torej, gospod, moje ime je Delaré, šef sem tvrdke Delaré in sinovi v Parizu, ki proizvajajo slavni šampanjec znamke "Grandiosa", — moj prijatelj, ki se nahaja v tem trenutku pri ranjeni dami, je znani angleški reporter Arhibald Foulton, mlada pa, priznati vam moram, da ne vem o njej ničesar drugega, kakor da ji je ime Feodora in da je ljubeznjiva in dražestna mlada dama.

— Dovolj je to, gospod, nočem biti preveč radoveden, — reče mož v kučmi in si naenkrat veselo odgrne roki, — prepričan sem da imam opravka s poštenimi ljudmi.

Toda povejte mi, — se je naenkrat prekinil, je li mlada dama še pri zavesti?

— Ne, onesvestila se je — odvrne Delaré.

— Pojdimo torej tja, — odloči gospod v kučmi.

Kočijaž, naprej, čim hitreje na mesto nesreče!

Gospod, stopite v trojko in sedite k meni! Ne bil bi kristjan, če bi vam ne izpolnil prošnje.

— Hvala — hvala, — je razburjeno ječjal Delaré, ki je že sedel pri možu s kučmo, kočijaž pa je poglaval konje.

Ni minilo dolgo in trojka se je ustavila na mestu, kjer sta ostala Foulton in Feodora.

— Mislim, da naju je le spremljala sreča, dragi Delaré, — reče Anglež svojemu prijatelju, — zmotila sva se, kajti krogla ni prodrla v prsi.

Rana je samo neznatna praska, ki bo kmalu zaceljena kajti krogla se je odbila na stezniku in si sama napravila pot skozi obleko, najbrž je obležala kje na dvorišču.

— Ah, tedaj sem torej gospoda zaman nadelgoval, da se je trudil sem, — odvrne Francoz, ko je stopil s trojke in pokazal na gospoda s kučmo, ki je istočasno prišel z lahnim korakom k Arhibald Foultonu — pomislite, dragi Foulton, ta gospod je bil tako ljubeznjiv da je odložil lastne opravke, da bi nama stávil na razpolago trojko, da bova lahko ubogo Feodoro onpremila v bolnico.

Toda četudi to ni sedaj več neobhodno potrebno, vendar ne bova usluge, ki nama jo je nameraval gospod storiti, nikdar pozabila!

— To je samo po sebi umljivo, gospod, — reče Arhibald Foulton, ko je tujcu prisrčno ponudil roko, — bodite kdorkoli, pokazali ste se kot pošten človek!

Imenujem se Arhibald Foulton in sem poročevalec Timesa.

— Moje ime je, — odvrne tujec, — Nikola Vanko, trgovec s krznom sem iz Odese, tukaj sem radi važnih kupčij. — Toda kje je mlada dama, o kateri mi je gospod pripovedoval?

Ah, tam leži, — zdi se mi silno bleđa, — da, silno bleđa draga prijatelja četudi ji krogla ni poškodovala nobenega važnejšega organa, se zdi, da je strah nanjo zelo vplival.

— Zalibog, da je temu res tako, — odvrne Arhibald Foulton, — in moram priznati, da sem v skrbeh, kajti uporabil sem vsa mogoča sredstva, da bi damo zbudil iz nezavesti, vendar je ostalo vse prizadevanje brez uspeha.

— No, tedaj jo bomo rajši odpremili v bolnico, kajti trojko imamo pri roki in prepričan sem, da bi bilo najboljšje, če bi ji odpeljali damo k "Svetemu Mihajlu", tam pa bodo že zdravniki uporabili vsa mogoča sredstva, da ji bodo vrnili zavest, — vsekakor se zdravnik v to boljše razume kakor lajik, — popolnoma naravno, saj to je njegov poklic!

Arhibald Foulton je pritrtil besedam Vankova, nežno so dvignili Feodoro in o pololili v troko na pokrivalo iz krzna, ki ga je dal kočijaž na razpolago.

Vsi trije so sedli v trojko, kakor je to pač šlo, kočijaž pa je dobil povelje, da v najhitrejšem diru vozi proti bolnici "Svetega Mihajla".

— K sreči sem v tej bolnici nekoliko znan, — omeni med potjo gospod Vanko, — in morda bo najboljšje,

da pustita najprej mene govoriti s primarijem bolnice, da bodo bolnico čim prej sprejeli kajti med sejmom v Nižnjem Novgorodu je v bolnici takšna stiska, da morajo bolniki čakati več ur, da jih lahko sprejmejo, nekatere pa morajo celo odpeljati domov, ker imajo premalo prostora.

— To je pa zares strašno stanje, — vzklikne Delaré ogorčeno, — to so razmere, ki niso vredne kultivirane države, pri nas v Parizu bi bilo kaj takega nemogoče!

Naša slavna "Bolnica k Bogu", največja bolnica v Parizu, ima prostora za tri do štiri tisoč bolnikov, vsak dobi vse potrebno, vsi so takoj sprejeti in dobro negovani.

— Da, toda kaj hočemo, — odvrne trgovec s krznom iz Odese, ko si je pogladil svojo črno brado, — tukaj smo v Nižnjem Novgorodu, ki je že blizu azijske meje, pa tudi v visoko kulturnem Parizu nišmo!

— Vašo ponudbo sprejmeva s hvaležnostjo, — se obrne zdajci Arhibald Foulton k Vankovu, — v Rusiji je vedno dobro, če ima človek protekcijo. Vi boste torej govorili s primarijem?

— Da, storil bom to — toda glejte, saj smo že prišli do bolnice "Svetega Mihajla", — kajneda, krasno poslopje!

In res, to je bila bolnica.

Razprostirala se je na majhni vzpetosti na vzhodnem delu mesta, od treh strani pa je bila obdana z vrtom, ki je bil sedaj žalostna slika zimskega opustošenja.

Trojka je zavila skozi vrata v dvorišče, ki je bilo pokrito s stekleno streho, da je bilo precej zavarovano pred zimskimi mrzlimi vetrovi.

— Ostanite tukaj, — reče Vanko, — tukaj se vašemu bolniku ne more pripetiti ničesar hudega!

Poiskal bom primarija in ne bo minilo pet minut, ko bom zopet pri vas.

— Kakšna sreča, — spregovori Delaré, ko je Vankov odšel v poslopje, — da smo našli tega ljubeznjivega gospoda!

Ljubeznjivi gospod s kučmo pa je hitel medtem po stopnicah in ko je prišel v prvo nadstropje, se je obrnil k prvemu čuvarju in ga vprašal:

— Kje je gospod primarij — želim govoriti z njim in sicer o zelo važni zadevi!

— Gospod primarij, — odvrne čuvar, — se nahaja sedaj tukaj, vrata na levi strani, toda ne vem, če vas bo sprejel.

Ne da bi se bil temu človeku, ki mu je povedal to, zahvalil tudi samo s pogledom, je odšel trgovec Van-

CERKVENI VESTNIK

V ponedeljek 27. aprila je god sv. Hozane Kotorke, ki je bila pastirica v Črni gori potem v Kotoru služkinja. S svojim ponižnim zgledom in molitvijo je bila velika dobrotnica svoji okolici. Umrta je 1560 leta kot redovnica. Čast oltarja je dobila pred par leti. Časti jo posebno v Dalmaciji in Bosni.

V sredo je praznik varstva sv. Jožefa, zavetnika srečne smrti.

V petek je prvi majnik. Doma se prične s tem dnem majniška pobožnost. Tudi mi v tujini smo potrebni Marijine pomoči. Ne bo šmarne, nimamo Marijinih cerkva; pa imejmo vsaj kako misel na Marijo in kako molitev do Nje vsak dan.

Kdor nima nikakega molitvenika, ga lahko kupi za 50 centavov bodisi pri cerkvi ali pa na mojem stanovanju Caseros 2780.

V soboto 18. 4. je prejel v cerkvi sv. Antona sveti krst Gregoričev Albert iz Villa Devoto.

Moje sedanje stanovanje je v ulici Caseros 2780, blizu parka Patricios. Tri kvadre niže (proti Constitucionu). Telefon 61-1073. Telefon na razpolago le od 10—12 in od 7—8 zvečer. Doma sem večinoma celodopolodne in zvečer.

Hladnik Janez.

Žena je zjutraj naročala možu, ko je odhajal na delo:

“Predno pojdeš domov, stopi v modno trgovino in kupi mi dva jarda take žide kot je tale košček, ki ga vzemi s seboj za vzorec.

“Bom, bom”, pravi mož. “Ali si ga kupila v oddelku, kjer prodaja tista mala plavolaska, ki ima...”

“Nič, je že dobro. Bom šla kar sama. Saj vem, da si zvečer po celodnevem delu itak truden...”

ROJAKI

Poslužujte se vedno in povsod podjetij in tvrdk. ki oglašujejo v Slov. Tedniku.

Sklicujoč se na naše glasilo boste sigurno dobro in točno postreženi.

S tem koristite samim sebi in listu obenem.

Quilmes Cristal
Quilmes Bock
elaboradas con las mejores materias primas: lupulo fino y pura malta argentina
botellas de Un litro
especial para familias.

ko k omenjenim vratom in potrkal.

Čeprav mu ni nihče od znotraj zaklical: Naprej, je stopil v veliko, prekrasno urejeno sobo, v kateri skoraj ni bilo videti sten, ker so jih zakrivale stelaže s knjigami in omarice z zdravniškimi instrumenti.

Ob mizi je sedel starejši gospod s sivo brado, na nosu so mu tičali naočniki, zaposlen je bil pravkar s tem, da je z mikroskopom opazoval majhen predmet.

Ko je slišal, da so se vrata odprla, se je nezadovoljno obrnil na svojem stolu.

— Gospod, kako ste smeli vstopiti brez mojega dovoljenja? — je zaklical prišlecu in vstal. — Sedaj ni čas sprejemanja, razen tega pa sem posebej ukazal, naj nikogar ne puste k meni!

— Ta nalog se nikakor ne more nanašati name, — odvrne Vanko polglasno, njegov glas pa je zvenel odločno, — kajti jaz prihajam tja, kamor me je volja in kjer mi ravno ugaja, — kajti jaz sem — dovolite mi, da vam povem svoje ime — jaz sem policijski agent Fanarin in se nahajam sedaj tukaj po nalogu njegovega veličanstva carja.

Pri teh besedah je potegnil Fanarin iz žepa svojo listnico, in razprostrl pred primarijem svoj potni list, iz katerega je zdravnik takoj spoznal, da so bile njegove besede resnične.

— Ah, to je nekaj drugega, — vzklikne primarij nekoliko presenečeno, — vendar ne moremo razumeti, kaj vas vodi k meni — ravno k meni, čeprav mi je vaš obisk prijeten.

Prosim, sedite in oprostite, da sem vas nekoliko osorno sprejel, nisem vedel s kom imam opravka.

Nenavaden in izredno karakterističen za ruske razmere je strah, spojen s spoštovanjem, ki prevzema celo najvišje uradnike, kadar nanesejo priliko, da morajo občevati s kakšnim policijskim organom.

Nikdar ne ve nihče, kakšen namen ima obisk policijskega uradnika, nikdar ne more nihče prerokovati, da ni to nastavljena past, s katero je združen pogin.

— V kratkih stavkih vam bom vse povedal, gospod primarij, — reče Fanarin, ko je sedel na stol. — V tem trenutku se nahajam na lovu za neko mlado damo, ki je pobeignila iz odlične, — povdarjam, iz izredno odlične petrograjske obitelji.

Nalog imam, da mlado damo aretiram.

To se mi doslej ni posrečilo in mlada dama je lahko potovala vse do Nižnjega Novgoroda.

Pred nekaterimi trenutki pa je slučaj hotel, da sem to damo srečal.

Po nesrečnem naključju jo je zadela krogla, dobila

je rano in nezavestna omahnila na tla, na moj nasvet pa so jo pripeljali sem v to bolnico.

Sedaj leži nezavestna v trojki, ki čaka spodaj v steklenem dvorišču.

— Kaj pa želite, gospod, da bi jaz storil, kar se tega tiče? — vpraša primarij.

— Jaz zahtevam od vas, da sprejmete bolnico, njenim prijateljem pa — kajti ona potuje v spremstvu dveh moških — rečete, da je dama silno bolna in da mora radi varnosti dalje časa ostati v vaši bolnici.

Odtod pa jo bom jaz kot svojo jetnico odpremil nazaj v carski Petrograd, če pa bosta prišla njena prijateljca jutri ali pojutrišnjem, da bi se informirala o stanju njene bolezn, jim kar enostavno rečite, da je mlada dama umrla.

Primarij je zmajeval z glavo.

Bil je človek, ki je ljubil resnico in kateremu je bila vsaka laž ostudna.

— Toda, gospod, to, kar zahtevate od mene —

— Saj ne zahtevam tega jaz, — ga perkine Fanarin z glasom, ki je rezko zvenel, — temveč njegovo veličanstvo car, po čigar nalogu delam.

Če se nameravate zoperstavljati volji njegovega veličanstva, bodite tako ljubeznjivi in mi to brez okolišanja povejte, da bom mogel na merodajnem mestu javiti, da po vaši krivdi nisem mogel izvesti te tako važne aretacije.

To je delovalo, primarij je popustil.

Izjavil je, da bo vse storil, karkoli bo Fanarin od njega zahteval.

Vendar je še poizkušal, da bi se umaknil neprijetni Fanarinovi zahtevi, to pa na način, ki je bil primarijevi duhovitosti in domiselnosti samo v čast.

— Gospod Fanarin, — je spregovoril, — kakor vidite, sem pripravljen izpolniti vse, kar želite, vendar bi vas rad upozoril na neko okolnost, preden bi mlado damo sprejel, na okolnost, radi katere boste morali tudi sami odnehati od vaše zahteve — — —

— In to je — — —

— Gotovo vam bo znano, gospod Fanarin, da ni v Nižnjem Novgorodu tista strašna bolezen, kolera, ki jo na žalost prinašajo vsako leto k nam iz Azije, nikoli popolnoma zadušena, posebno pa razsaja med sejmom — — —

Med sejmom v Nižnjem Novgorodu dobim po navadi v svoj zavod dvestoto tri sto slučajev, ki po veliki večini končujejo s smrtjo pacienta.

— Doslej nisem o tej bolezni še ničesar slišal, — vzklikne Fanarin, kateremu je pri misli na strašno

bolezen postalo tesno pri sreč.

— Seveda, to ni prodrlo v javnost, — nadaljuje primarij — ker oblasti vse vesti o tem skrbno hranijo in skrivajo, ker nočejo motiti lepega poteka trgovine, nočejo prestrašiti kupcev in prodajalcev, ki leto za letom prihajajo v Nižnji Novgorod.

Prosim vas, Nižnji Novgorod živi od sejma in navajen je tega, da mine vsak sejem brez zmešnjav.

— Torej vlada tudi to leto zopet kolera? — vpraša Fanarin.

— Da, in sicer precej občutna, — odvrne primarij, — ko si je namestil na nos svoje zlate naočnike, — toda bojim se, da bo ta topli veter, ki je pihal nekaj dni, nevarnost še povečal in da bomo kmalu stali pred težavno nalogo, da se bomo morali boriti proti tej bolezni z vsemi močmi in z vsemi sredstvi, ki jih imamo na razpolago.

— To je vse lepo, toda jaz ne vidim ničesar, da bi kolera v čem ovirala izvršitev moje zahteve.

— Pripomniti moram, — nadaljuje zdravnik — da je edina bolnica, v katero morajo sprejemati bolnike, okužene po koleri, bolnica “Svetega Mihajla”.

Sedaj imamo v zavodu tri sto sedemnajst bolnikov radi kolere.

Ti pacienti se nahajajo sicer v posebnem delu psojpa vendar ne izključuje to možnosti, da se bolezen ne prenese na celo hišo.

Ali lahko odgovarjate pred svojo vestjo, da izpostavite mlado damo takšni nevarnosti, — če, tedaj sem jo pripravljem sprejeti, toda ne vem, če boste v tem slučaju napravili carju in odlični obitelji, kateri pripada, veliko uslugo.

— Moje povelje je strogo odrejeno, — odvrne lovec ljudi mirno, — jaz moram mlado damo pod kakršnokoli obliko aretirati, ker pa nimam upanja na lepše priliko, da bi jo brez hrupa aretiral, vztrajam pri svoji prošnji.

— Ah, to je nekaj drugega, — nadaljuje primarij — v tem slučaju sem vam na razpolago.

— Ali vas smem prositi, — reče Fanarin in prime svojo kučmo, da bi šli z menoj v stekleno dvorišče, tam boste našli ranjeno mlado damo!

— Pojdiva, — odvrne kratko primarij, katerega je neprijetno dirnila Fanarinova upornost in neusmiljenost. — Če ne more biti drugače, — njegovo veličanstvo car ukazuje, jaz pa moram ubogati!

Oba sta odšla iz sobe in se napolnila po stopnicah v stekleno dvorišče.

(Nadaljevanje)

NAŠA MLADINA POD ITALIJO

K o n e c.

V še večji meri kakor na učence osnovne šole pa vplivajo razne materialne ugodnosti na srednje in visokošolce. Naš dijak je, kakor smo že omenili, gmotno in moralno prepuščen samemu sebi. Radi tega se mora le težko ubraniti mamljivim vabilom fašističnih ustanov. Tako mu obeta in resnično tudi nudi fašistična visokošolska skupina "GUF" (Gruppo universitario fascista), pri katerem so lahko včlanjeni tudi zadnjih dveh letnikov srednje šole, svojim članom izdatno gmotno in moralno podporo, le dijak, ki je vpisan v "GUF", more dobiti študijske štipendije, le on ima pravico do cenениh univerzitetnih knjižnih izdaj, le on sme po znižani ceni v kino, v gledališče in na razne športne in kulturne prireditve, le on ima tudi pravico, se za smešno nizko ceno ali celo brezplačno udeležiti počtniških taborenj ob morju in v planinah (tendopoli in marinopoli). Le njemu je dano, da si lahko privoščijo cenena in brezplačna potovanja po kopnem in po morju po vsej Italiji in da se pod enakimi pogoji pridruži raznim izletom v inozemstvo. Vsako leto pa pripravajo vsi "GUF-i" Italije takozv. "Littoriale d'arte e di cultura", ki dopolnjuje to, česar ni morda še utegnili dati fašistična šola.

V zadnjem času pa ni fašističnemu režimu več samo na tem, da se ves naš narod poitalijanči in pofašisti, temveč, da se kakor sicer ostala Italija militarizira. V ta namen so že doslej delovale balilska organizacija, saj so se že desetletni dečki morali vežbati s puško, fašistični avangardisti pa so razpolagali s strojnici, z malimi topovi, z oklopnimi avtomobili, in z vsem modernim vojnim orožjem. Mussolini sam je pred kakimi tremi leti proglasil za devizo sodobne italijanske mladine "Knjiga in puška" (Libro e moschetto) še bolj kot te mladinske organizacije, pa skrbe za vojaško izobrazbo mladine takozv. predvojaški tečaj, ki so obvezni za vse vojnobvezance v zadnjih dveh letih pred nastopom redne vojaške službe. Vodstvo teh tečajev je poverjeno fašistični milici. Za morebitne izostanke od teh vaj ni samo odgovoren mladenič pred vojaki in sodiščem temveč tudi njegovi starši in delodajalci. Tudi uvedba sobote kvot nedeavnega dne, o čemer se je v zadnjem času veliko razpravljalo, je deloma utemeljena tudi z vojaškimi razlogi. Ta dan naj bi bil posvečen duševni fašistični vzgoji v delovnih organizacijah, predvsem pa vojaški izobrazbi v predvojaških in v novoupeljanih vojaških tečajih.

V zadnjem šolskem letu 1934-35 je postala vojna veda obvezen predmet na vseh srednjih in visokih šolah. Srednješolci se morajo odlej v šoli med rednim poukom teoretično seznanjati z vsemi panogami vojne vede, zunaj šole pa se morajo na polju praktično izuriti v rabi razneg orožja, od puške navzgor do topa, v vseh možnih terenskih vajah. Za pouk skrbijo po večini v ta namen določeni aktivni častniki. Pouk je strogo obvezen za vse dijake, in radi nepopoljnega uspeha v tem predmetu mora dijak ponavljati razred.

Podobni vojaški tečaji se vršijo tudi za visokošolce, le da je cilj teh tečajev z ozirom na izobrazbo udeležencev primerno višji. Noben visokošolec ne sme odslej položiti diplomskega ali drugega izpita, ako ne predloži, potrdila o us-

pešno dovršenem vojaškem tečaju. Nad vse značilna je bila v tem pogledu otvoritev akademskega šolskega leta na tržaški trgovski univerzi v novembru 1934. leta.

V veži šolskega poslopja so bili zbrani visokošolci, oblečeni v črnih srajcah, karabinjerji v veliki paradi pa so tvorili špalir pri vходу poslopja in v slavnostno dvorano. Na dvorišču so bili razvrščeni akademska kohorta fašistične milice, ki se diči z imenom Dalmatina Rismonda, po en oddelek infanterije, pešadijske artilerije in težke poljske artilerije ter skupina visokošolcev, za katere se je ob tej priliki otvoril tečaj za rezervne častnike.

Rektor univerze, prof. Udina je v Uvodnem govoru povdaril, da bo odtvoritvena slavnost "taka, kakršna se najbolj spodobi državi, ki je stoođstotno nacionalna" in je nadaljeval: "zato bo atmosfera letošnje slavnosti bolj militaristična in politična, kakor znanstvena." V temu pogledu ni rektor nikakor pretiraval, kajti že njegov govor je bil le slavospev o tem, kako so vsi univerzitetni profesorji in asistentje brez izjeme včlanjeni v fašistični stranki in v fašističnih strokovnih organizacijah in kako se je akademski fašistični oddelek od svoje ustanovitve l. 1925. dalje razvijal. Z zagotovitvijo, da "so pripravljene za vse" je na to otvoril akademsko leto.

Za njim pa ni po starem akademskem običaju noben univerzitetni profesor imel znanstvenega govora temveč je prevzel besedo "GUFa", ki je še bolj povzdigoval pomen fašistične milice.

Kot tretji govornik je nastopil aktivni general Zingales, ki je bil določen za vodjo vojaškega tečaja. Rekel je med drugim: "...ne bom imel ne predavanja, in tudi ne razvijal teze, pač pa bi rad iz svoje vojaške strasti in ljubezni spesnil visoko pesem našemu državljanu-vojaku, ki ga je fašistična vlada že ustvarila in ga še vedno izpopolnjuje; italijanski materi, ki

vzgaja sinove ob heroičnih povestih o vojni in v čednostih nove dobe; balili, ki se razvname in navdušuje ob sveti razlagi militarističnega nauka in duha; mladeničem, za katere bo letos v nekaterih razredih v učnem programu tudi vojna in ki si bodo v posebnih tečajih utrjevali dušo in telo, pri steljanju ostrili vid, pri raznih sportnih panogah pa ojačili mišice svojih nog in si pod vojaškim komandom in disciplino prisvajali vojaške čednosti..."

"...Vojaška priprava je sinteza življenja vsake države. Njena literarna, umetnostna, znanstvena in gospodarska zmožnost ima zelo velik pomen toda njena moč napram drugim izhaja samo iz njene vojaške priprave..."

"...Radi te pravice in dolžnosti, radi tega ponosa, in te dolžnosti (do vojaške priprave) je Italija javno z zakonom od l. 1934. razglasila, da sta fašistični državi pojma državljan in vojak neločljiva. To je militaristična država, označena od Macchiavellija, poskušena od Napoleon, zasajana od Garibaldija, uresničena v dobi svetovne vojne..."

S temi besedami generala Zingalesa je najboljše označena atmosfera, v kateri se vzgaja naša mladina pod Italijo. Nasproti se mora proti trojnemu zlu, proti raznarodovanju, proti pofašistenju in proti militarizaciji. Med tem pa mora še prelivati svojo kri za fašistično Italijo na abesinskem bojišču...

**

Namen izdajanja teh predavanj je seznaniti čim širše sloje prebivalstva s trpljenjem našega naroda pod Italijo. Zato prosimo vse one katerim pošiljamo ta naš mesečni bulletin, da predavanja na kakršenkoli način uporabijo v namen, v katerega so izdani. Prosimo tudi, da nam javijo kako nameravajo uporabljati te dokaze o trpljenju našega še neodrešenega naroda.

Klub jugoslovanskih akademikov
iz Trsta, Gorice in Istre.

Ljubljana (Arena Narodnega Doma)

Dr. J. HANN

ŽENSKÉ BOLEZNI — MATERNICA — JAJČNIK — PREZGODNJA ALI
ZAKASNJENA PERIODA — BELI TOK — NOTRANJE BOLEZNI ŽELO-
DEC IN DROBOVJE — GONOREJA, MEHUR, OBISTI
ULTRAVIOLETNI ŽARKI

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601—

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

SPREJEMA OD 3—8 ZVEER — NIZKE CENE — PLAČEVANJE NA
OBROKE.

INSTITUTO MEDICO
INTERNACIONAL

BRASIL 923

ELENORAGIA in njene posledice

SIFILIS — Kri, Živčne bolezni, Srce, Pljuča in Notranje bolezni na splošno

Najstarejši zavod katerega vodi njegov lastnik

DR. D. S T I G O L

Sprejema od 9 do 12 in od 15 do 21

PRIMORSKE VESTI

ANTON SMRDEL KONFINIRAN

Postojna, marca. — Že v drugi polovici meseca decembra pretečenega leta je bil v Postojni aretiran 18leten mehanik Anton Smrdel, doma iz Stare vasi pri Postojni. Po aretaciji je bil odveden v tržaške zapore in tam pridržan vse do meseca januarja. Smrdelovi starši so se interesirali za mladega fanta, ki poleg tega, da se ni nikdar zanimal za politiko še slabega zdravja. Pooblastili so nekega tržaškega odvetnika, da bi fanta zagovarjal in ga po možnosti rešil ječe, vendar ni ves trud nič pomagal. V drugi polovici januarja je bil od tržaške konfinacijske komisije interniran za nedoločen čas. Poslali so ga nekam v južno Italijo, od koder se pa še ni zglasil. Internacija mladega in povsem nedolžnega fanta je zelo zadelo Smrdelovo družino, kajti fant je bil miren in priden. Zaposlen je bil v mehanični delavnici Maksa Križeta v Postojni, kjer je bil tudi aretiran. Polega tega pa imajo Smrdelovi starejšega sina Ivana na abesinskem bojišču, od katerega nimajo že od decembra nobenega glasu. Prvi kot drugi slučaj je težka zadel Smrdelove, ki si seveda ne morejo prav nič pomagati. Tudi o vzrokih aretacije in internacije sina Antona jim nihče ne ve povedati ničesar.

ŠE VEDNO GONJA PROTI SLOVENSKI BESEDI V CERKVI

Trst, marca. — V nedeljo, 15. t.m. bi moral biti v Barkovljah pri Trstu instaliran novi župnik Dr. Glavan. Že pred deveto uro se je zbralo ogromno število slovenskih vernikov v cerkvi. Na koro pa so čakale slovenske pevke, da bi s pesmijo pozdravile novega župnika. To-

da očitno po dogovoru s samim župnikom, so se zbrali pred cerkvijo zastopniki raznih fašističnih korporacij in institucij, ki jih sicer ni nikdar videti v cerkvi. Ko se je pokazal župnik, so ga obkolili in ga pozdravljali s tolikimi govori, da je minula ena in še druga ura in se je bližal čas za italijansko mašo. Ker so pevke še dalje čakale na koro, so vdrli v cerkev fašisti in karabinerji in jih razgnali, organista pa so pretepli. Župnik pa se je delal, kakor da je on pri vsem tem docela nedolžen, češ, da se jih ni mogel otresti. Naslednji torek pa so povabili pevke in organista na kvesturo in jih tam izpraševali. Vse kaže, da hočejo tako fašisti s prihodom novega župnika docela odpraviti slovensko službo božjo v barkovljanski župniji, ki ima ogromno slovensko večino, in kjer hodijo le domači slovenski verniki v cerkev.

Istega dne in sicer ob isti uri je zgodil podoban, ako ne še hujši škandal v drugi župniji tržaške pokrajine in škofije. Tedaj je namreč italijanski balilski duhovnik v spremstvu italijanskih vojakov in balil udrl v cerkev v Košani in imel tam mašo in pridigo v italijanskem jeziku. Nato je spravil vse otroke v šolo, kjer jih je začel izpraševati, kako govorijo doma s starši. Ko so mu otroci priznali, da govorijo slovenski, češ da njihovi starši drugega jezika sploh ne znajo, je vzrožil, da tega ne smejo več storiti, temveč, da morajo z njimi govoriti samo italijanski, kajti Bog da je Italijan in Italijan da je tudi papež. Isti duhovnik je istega dne nekoliko pozneje skušal postopati enako tudi v Sv. Petru na Krasu, toda našel je že domačega župnika pred oltarjem, ko je ravno maševal, in je po kratkem sporekanju z njim zapustil cerkev.

BANDELJ ALOJZ INTERNIRAN

Trst, marca. — Iz Pliskovice na Krasu poročajo, da je bil že v mesecu septembru lanskega leta aretiran domačin Bandelj Alojz, star 35 let. Proti koncu istega meseca pa ga je tržaška konfinacijska komisija internirala v notrajnost Italije.

KARDINAL ŠUSTER GOVORI...

Trst, marca. — U milanski katedrali je 14. marca govoril kardinal Šuster in izrekel besede, ki so vredne da jih zabeležimo: Molitve italijanskih misionarjev in mučenicov naj pospešijo, da bi čimprej zasijala v Etiopiji luč Kristusa Odrešenika. Naj bo blagoslovljen Gospod Izraelski ki je pod dvema velikim imeni in sicer najvišjega vikarija in zmagovitega duceja, znal najti politično in religiozno združi-

tev Italiji... — Komentar k temu govoru visokega cerkvenega predstavnika naj si čitatelji ustvarijo sami.

PROF. DR. IVAN TUL ODKLONIL VISOKO ODLIKOVANJE

Gorica, marca. — Profesor goriškega bogoslovja dr. Ivan Tul porodu iz Mačkovelj je bil od goriškega nadškofa Margottija predlagan, da bi bil imenovan za monsignorja. Profesor Tul pa je kot skromen človek visoko odlikovanje s hvaležnostjo odklonil.

DROBNE VESTI IZ NAŠE DEŽELE

— Po vseh vaseh se vedno bolj in bolj prirejajo komemoracije za padlim patrom Giulianijem, ki je šel prostovoljno v Afriko in so ga Abesinci zaklali.

— Radi tihotapstva je bil obsojen Leopold Sterle, 60letni Matej Bajt pa je bil oproščen. Obtožena sta bila, da sta prenašala saharin.

— Zadnjič smo poročali o odhodu federalnega tajnika Perusinja, ki je odšel v Afriko v družbi 10 drugih tajnikov s 4200 delavci iz Genove z ladjo "Lombardio". Njegov namestnik cav. uff. Emilio Grazioli, ki je postal generalni podtajnik, je začel takoj s svojim delom in bil že imenovan za komendantorja italijanske krone. Časopisi povzdigujejo njegovo delo na Krasu in ga proslavljajo.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

operacije in bolečin.

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USEBA, vnetje, polipi: brez

ŽENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, neredno čiščenje.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

Krojačnica

MOZETIČ

Cenjenim rojakom sporočam, da sem dobil ZIMSKE vzorce za obleke in površnike. Delo prvovrstno, cene smerne, blago trpežno

Se priporoča

Sebastjan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025 (PATERNAL)

BUENOS AIRES

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije · Kapavca AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

GOSPODARSTVO

Piše aZdr.

TUDI MLEKO SE BO PODRAŽILO!

Živinorejci iz okolice Buenos Airesa so se že več časa pripravljali podražiti mleko, katero je sedaj veljalo \$ 1.60 za 20 litrov na \$ 2.— ker namreč zatrjujejo, da ne morejo pri tej ceni izhajati. Na sestanku katerega so imeli dne 21. t. m. so definitivno sklenili dvigniti ceno, katera stopi v veljavo 1. maja. Tako bomo torej morali plačati tudi mleko, ki je v vsaki družini neobhodno potrebno, po višjih cenah.

Krompir, ki je skoro izključna hrana revnih slojev, je že tako podražil, da se ga že ne more več privoščiti v taki meri kot bi se želelo. Meso je že davno predrago, sedaj pa še mleko in kruh, ki je tudi pred kratkim podražil. Tako stojimo pred draginjo, katera obtežuje že tako teško življenje delavskih slojev. Kar pa je še posebno vredno pripomniti je, da živimo v zemlji, katera je prepolna ravno omenjenih pridelkov in, da se oblasti nič ne potrudijo izboljšati ta položaj in stopiti na prste tistim, ki to izkoriščajo.

To je pa tudi dovolj močan dokaz, da nam ne bo nihče pomagal ako si sami ne bomo pomagali. Nam v mestih, kot konsumentom, so potrebne konsumne zadruga, onim pa, ki se ukvarjajo z pridelovanjem v kampu, pa kmetijske zadruga, med katerimi se upeljejo direktne vezi, tako, da se izključijo vsi posredovalci, kateri so sedaj največji požeruhi, in se na ta način dobiček razdeli pošteno med tiste katerim resnično pripada, to so: pridelovalci in potrošci (konsumenti).

ŠPANSKO GOSPODARSTVO

Kakor je že našim čitateljem znano, se je vlada, katera je bila izvoljena od Frente Popular v Španiji, najprej lotila, že v letu 1931 pričete in potem pod fašistično vlado prekinjene: agrarne reforme. S tem hoče ljudska vlada rešiti eno perečih vprašanj v Španiji. Saj je v Španiji zemlja tako krivično razdeljena kot menda nikjer na svetu. Od 38. milijonov prebivalcev, posedujejo približno deset tisoč veleposestnikov polovico Španije. Teh deset tisoč so torej od narave obdarjeni, da imajo kar hočejo, dočim morajo milijoni kolonov delati in garati za njih. Ta krivica ki se stoletja ponavlja, je pa sedaj rodila odpor in zemlja se deli, v pravico iskoriščanja tistim, ki jo obdelujejo. Na ta način bo španski narod res narod, kateri bo sam sebi ukazoval in si utiral boljšo pot v bodočnost. Kakor deli sedaj vlada zemljo med kmete, tako bo v kratkem podržavila vso industrijo in trgovino, ker namen vlade je, ne samo agrarna reforma, ampak reforma vsega gospodarstva, to je: izboljšanje življenjskih pogojev vsega prebivalstva. Na ta način pa bo Španija stopila v vrsto delavskih držav, kjer naj vlada svoboda in blagostanje za vse.

TUDI V PARAGUJU DELIJO ZEMLJO

Paraguajska vlada, katera je izšla iz zadnje revolucije, (februarja meseca t. l.) in kateri na čeluje polkovnik Franco, si je naredila nalogo popolnoma preurediti paraguajsko državo, katera je na glasu kot ena najrevnejših v Južni Ameriki. Korupcija je tako obubožala ljudstvo, da je celo pristaniška policija v glavnem me-

stu Asunción "bosa" kar dovolj dokazuje, kako je ljudstvo ubogo.

Sedaj pa poročajo, da bo vlada najprej pomagala najrevnejšim in sicer na ta način, da jim je odločila primerne kose zemlje, katero naj obdelujejo i nse tako preživljajo. 40.000 revežev bo torej v kratkem dobilo, kar so že dolgo pričakovali. Zasebna lastnina se bo spoštovala — upoštevala le v toliko, v kolikor bo po svojem gospodarju obdelana. Na ta način bodo torej veleposestniki izginiti in na njih zemljo prišli mali kmetje, kateri so temelj vsaki državi in vsakemu napredku.

.Dijš.uinid,mječovuu tao iao arod rdol hrdiai

POZDRAV

Ob svojem odhodu iz Argentine najpristrčneje pozdravljam vse moje znance in prijatelje ter čitatelje Sl. Tednika kakor tudi ostale slovence in jim želim, da bi jim sreča bila bolj mila kot meni, ki se teško poškodovan vračam v domovino.

Ob enem si štejem v dolžnost se zahvaliti Jugoslovenskemu Oddelku na Banco Holandes, kateri me je vedno točno in prijateljsko poslužil ter mi posebno ob mojem odhodu veliko svetoval in pomagal, za kar ga tudi vsem slovcem oziroma jugoslovanom priporočam.

Jožef Boškovič

Pozor Rojaki

Otvorila sva krasno urejen
RESTAVRANT IN REKREO
s krogliščem in kegljiščem
Calle MONTENEGRO 1586

Ples vsako nedeljo
Za obilen obisk se priporočata
TURKOVICH in ŠTEMBERGER

Restaurant "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Lepi prostori, pripravno za svadbe
Vsako nedeljo ples.

CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.

Se priporoča lastnik

FMUJO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

Naznanjam cenjeni slovenski naselbini, da sem odprl lastno

OGLJARNO

kjer bom imel na razpolago vse v stroko spadajoče predmete: krompir, milo, koruzo, vseh vrst žito, itd. itd.

RAZPEČEVANJE NA DOM

Priporočam se cenj. slovenski naselbini

JOSIP KRAJNIGER

Osorio 4928, Paternal - Bs. Aires

Izmed vseh dežel ima Švedska najvišji življenjski standard

Izborno razvito in strokovnjaško negovano združništvo. — Napredek ženskih organizacij.

Najjačji dokaz vrednosti konstruktivnega dela v korist ljudstva nam nudi Švedska. Njena socialna demokracija je izvojevala delavstvu višje plače kot jih imajo delavci kjerkoli drugje in brezposelnost je na Švedskem nižja kot v katerisibodi deželi na starem kontinentu, z izjemo Rusije, ki pa se razvija v popolnoma drugačnih razmerah, zato se nje Švedski ne more primerjati.

Švedski delavci imajo danes v Evropi najvišji življenjski standard. Stanovanjski problem ni za delavce rešen v nobeni državi na svetu tako izborno kakor na Švedskem. V drugih sploh rešen ni. Petnajst odstotkov delavskega ljudstva v glavnem mestu Stockholmu stanuje v kooperativnih palačah, v katerih imajo proti nizki stanarini udobna stanovanja z vsem komfortom, ki ga more nuditi današnja gradbena tehnika. To pomeni, da živi 50.000 delavcev v Stockholmu v ljudskih palačah, ostali pa imajo večinoma svoje hišice, vse v vrtovih, ki so si jih zgradili s pomočjo kreditnih društev. Te združne ustanove delujejo na Švedskem skupno za skupnost pod najrazumnejšim vodstvom, katero ima socialni čut, ne pa, kakor v Zed. državah, ko se tudi slične ustanove socialnega značaja izrablja zgolj za interese posameznikov v vodstvih.

Zadruga na Švedskem kontrolirajo 20 odstotkov trgovine na drobno in debelo, poleg tega pa posedujejo mnogo tovarn, mlinov in drugih ustanov gospodarskega značaja. S pomočjo združništva si je švedsko delavstvo pridobilo izboljšave, kakršne so v deželah absolutnega privatnega lastništva nemogoče.

Delavci na Švedskem ne poznajo gospodarske negotovosti, kajti preskrbljeni so v vsakem slučaju: v brezposelnosti in v boleznih. Na Švedskem je precej rudniške industrije, toda kempe rudarjev na Švedskem se od ameriških kompanijskih kemp razlikujejo kot noč od dneva.

Dr. Carlos A. Urquijo

Otroške bolezni. — Zdravnik od zavoda sirot in španske bolnice

Ultravioletni žarki

Sprejema od 15 ure do 17.30

Juramento 4874. B. Aires. U. T. 51-3604

ZOBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2534

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,

lepo sliko v harvah

Odpri tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275 in 1407

DOCK SUD

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

Po zaslugi združništva se privatna industrija na Švedskem zadovoljuje z zelo nizkimi dobički, ker mora konkurirati z združnimi podjetji. Švedske unije so dovolj močne, da so izvojevale za delavce v privatnih industrijah tolikšne mezde, kakršne imajo v združnih tovarnah.

Ker je socijalna demokracija na Švedskem razvila socialni čut med najširšimi ljudskimi množicami, je država kot taka dosegla v gospodarstvu pod vodstvom socialistov v vladi presenetljive uspehe. Elektranarne so večinoma državna posest in električni tok prodajajo po izredno nizki ceni. Ne samo delavci, tudi ljudstvo na deželi je deležno stoterih ugodnosti, ki jih nudi ta pripomoček.

Lesna industrija je na Švedskem ena najvažnejših. Gozdove regulira vlada. Že okrog polovica, ali 12,500,000 akrov, jih ima v posesti država. Vsled dalekovidne gospodarske politike švedske vlade — ki ji načeljujejo člani socialdemokratske stranke, so gozdi na Švedskem neizčrpno bogastvo, dočim so v tej deželi uničeni povsod, kjer so bili izročeni na milost in nemilost privatnemu izrabljanju.

Na Švedskem se ni nikoli moglo zgoditi, da bi tolpa požrešnih profitarjev uničevala bogastvo dežele.

Ves ta gospodarski in politični razvoj se je vršil brez revolucije in nasilnosti. Delavsko gibanje na Švedskem ne pozna frazarstva in bojvitih gesel. Na Švedskem ni velikih stavk, ne demonstracij, ne pompozni parad. To je zato, ker so "praktični" in verujejo v sposobnost za ustvarjanje in v demokracijo.

Švedska je še vedno monarhija, ki pa Švedov nič ne vznemirja. Povprečen prebivalec deluje le v smislu izboljšavanja življenjskega položaja, pa se zato prav malo ukvarja s teoretičnimi vprašanji. Njihov smisel za skupnost in sodelovanje je razvit toliko, da se prav nič ne boje fašizma, ker v njihovi deželi ne bi našel ugodnih tal.

Letos se bodo vršile na Švedskem volitve v zbornico, v kateri so socialisti najjačja stranka. Delavske in kmečke zadrage, unije in delavska kulturna društva poslujejo v območju socialdemokratske stranke. To ji daje pomen, moč in vpliv. Optimisti se nadejajo, da dobi v letošnjih volitvah večino. Ampak tudi če si jo še ne izvojuje, bo ostala najjačja v zbornici in v nadalje na čelu vlade.

Lani je napredovala za okrog 10,000 članov. Ima jih že 340,000. Posebno razveseljivo za socialiste je, da se je njihova stranka v poslednjih letih močno zasedrila v podeželskih krajih.

Iz poročila njenega tajnika Andres Nilsona je razvidno, da je zelo napredovala tudi ženska organizacija, mrež za 65 podružnic, ki jih je sedaj 495. Število članic je naraslo za 5000 ter je prvič prekoračilo število 20,000.

Obenem je socialdemokratska vlada ob petnem sestanku predložila proračun, ki povsem jasno izpričuje uspehe socialne demokracije glede zdrave obnove gospodarstva. Kljub veli-

kim stroškom, ki jih je vlada imela za pospeševanje gospodarstva in zlasti izpopolnitvijo socialne zakonodaje in ki ji bo še imela, je proračun popolnoma uravnotežen ter so bile še davščine znižane za 20 milijonov kron. Vlada bo obenem posojilo 300 milijonov kron, ki ga je najela za boj proti krizi in bi ga imela vrniti v sedmih letih, takoj v celoti vrnila. Jako je nazadovala tudi nezaposlenost, kakor že omenjeno.

Švedska je dokaz, da se življenjske razmere lahko razvojno izboljšuje, in da za preobrat ni potrebno klanje na debelo in pogažanje civilnih svoboščin. Pač pa je za tak razvoj potrebno razumno ljudstvo, ki ima sposobnost graditi kolektivno družbo od stopnje do stopnje. Švedska ga k sreči ima že dolgo dobo.

"Proletarec"

Ali imaš poravnano naročnino?

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,
diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni.
Sprejema tudi noseče
v popolno oskrbo
Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer
LIMA 1217, I nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

INSTITUDO - DENTAL - POPULAR

2261 — AV. SAN MARTIN — 2261

Pregled brezplačno

Izdiranje zob brez bolečin \$ 2.—
Nov način in različne vrste stavljanja zob

Fotografija "LA MODERNA"

NOVOPOROCENI' Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštna slika od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotograf. "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

VSE VENERIČNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE

Z novim načinom, s prenovljeno opremo naše klinike, in zdravljenje pod nadzorstvom poznanega zdravnika specialista Dr. A. IZAGUERRE.

Rezultati v mesecu marcu:

- A. T. Blenoragija od enega dne, ozdravljena v 48 urah.
- N. B. Blenoragija trda, brez komplikacij, ozdravljiva v 6 tednih.
- K. L. Blenoragija z bulami, ozdravljiva brez operacije. Bule se izgubijo v 5 dneh.
- N. K. Mehurni katar, ozdravljiv v 10 dneh.
- A. U. Orkitis podvojene, ozdravljive v 12 dneh.
- B. N. Kronična prostatitis, ozdravljiva v 5 tednih.
- J. G. Odvodnica mehurja, prostatitis, kronični katar mehurja, zdravljenje na različnih klinikah in bolnišnicah po tri leta, se je pri nas ozdravilo v 4 mesecih.

Zdravimo venerične bolezni z vsemi pripomočki, ki so poznani in bili odkriti zadnje čase v Evropi in Ameriki.

GOSPE sprejemamo v posebnih konsultorjih, ki imajo poseben vhod, Dra. Matilde Krasting, diplomirana v Parizu in Buenos Airesu.

ZDRAVNIŠKA TAJNOST ZAJAMČENA:

Naš zavod je obiskovan od mnogih bolnikov s starimi boleznimi, nervoznost, itd. in je zelo lahko — vsaka bolezen ima eno — držati zdravniško tajnost.

Imamo zdravnike specializirane za vse bolezni.

Žarki X. Laboratorji. Zdravniška elektrika. Za bolnike iz dežele imamo posebne rezervirane sobe, za ženske in za moške, s posteljami od nega pesa naprej na dan.

Dajamo nasvete po pošti v notranost dežele. Zdravniški pregled od kakoršnekoli bolezni \$ 3.00
Doprto: od 9—12 in od 15—21. Ob praznikih in nedeljah od 9 do 12 ure.

GOVORIMO SLOVENSKI

SUIPACHA 28